

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΜΑΛΕΛΗΣ

Στη σκιά του Μαύρου Ήλιου

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ
10.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

 ΜΙΝΩΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Σειρά: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Σταμάτης Μαλέλης,
Στη σκιά του Μαύρου Ήλιου

© Σταμάτης Μαλέλης και εκδόσεις Μίνωας, 2014

Παραγωγή: ΜΙΝΩΑΣ Α.Ε.Ε.

1η έκδοση: Δεκέμβριος 2014

Επιμέλεια κειμένων: Χριστίνα Τούτουνα

Σχεδιασμός εξωφύλλου – Σελιδοποίηση: Ιάκωβος Ψαρίδης

Φωτογραφίες εξωφύλλου: © Mihaela Muntean / Getty images,

©Haris vythoulkas / Shutterstock.com

Copyright © για την παρούσα έκδοση:

Εκδόσεις ΜΙΝΩΑΣ

Τ.Θ. 504 88, 141 10 Ν. Ηράκλειο, ΑΘΗΝΑ

τηλ.: 210 27 11 222 – fax: 210 27 11 056

www.minoas.gr • e-mail: info@minoas.gr

ISBN 978-618-02-0432-2

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΜΑΛΕΛΗΣ

ΣΤΗ ΣΚΙΑ
ΤΟΥ
ΜΑΥΡΟΥ ΗΛΙΟΥ

Αν θυμάμαι καλά, κάποτε,
ήταν η ζωή μου έκπαγλη
γιορτή που άνοιγαν όλες οι καρδιές
και όλα τα κρασιά κυλούσαν.

Μια νύχτα πήρα την ομορφιά
στα γόνατά μου
και τη βρήκα πικρή·
και τη βλαστήμησα.

Αρθούρος Ρεμπώ

Μόλις έκλεισα τα πενήντα τέσσερα. Για την ακρίβεια, θα πρέπει να πω ότι μάλλον κατάφερα να τα κλείσω, αφού έναν χρόνο νωρίτερα ένα έμφραγμα του μυοκαρδίου παραλίγο να μου στερήσει τα τελευταία μου γενέθλια.

Είχα ολοκληρώσει το βιβλίο μου *Το τέρας κι εγώ*, όπου παρουσίαζα τη μάχη που έδωσα ενάντια στην κατάθλιψη, προσπαθώντας παράλληλα να κάνω καριέρα σε διευθυντικές θέσεις στην ελληνική τηλεόραση. Το βιβλίο μου διαβάστηκε από πολλούς και σε αρκετούς από αυτούς γέννησε την ελπίδα, που είχαν χάσει προ πολλού, ότι η κατάθλιψη μπορεί να νικηθεί.

Όταν βγήκα από το νοσοκομείο μετά από έναν μήνα,

από τον οποίο το μισό διάστημα παρέμεινα σε καταστολή, άρχισα τις περιοδείες, τις διαλέξεις και τις συνεντεύξεις για το βιβλίο. Όχι τόσο για να το προωθήσω ώστε να κάνει πωλήσεις –ποτέ δεν με ενδιέφεραν τα χρήματα– όσο για να δώσω ελπίδα και σε άλλους ανθρώπους ότι η κατάθλιψη, η σύγχρονη αυτή αρρώστια που ένας φίλος δημοσιογράφος είχε ονομάσει «τέρας», μπορούσε να νικηθεί.

Όταν βγαίνεις από το τούνελ της κατάθλιψης αλλά και από μια σκληρή μάχη με τον θάνατο, αναθεωρείς πολλά πράγματα για τη ζωή. Η φιλοσοφία κερδίζει έδαφος στη σκέψη σου και οι υπαρξιακές ανησυχίες κυριαρχούν. Πολλοί λένε ότι το άγγιγμα του θανάτου σε κάνει πιο σοφό. Δεν ξέρω αν γίνεσαι πιο σοφός, όμως σίγουρα η πυξίδα της ζωής σου στρέφεται σε άλλους ορίζοντες.

Τι είναι τελικά η φιλοσοφία; Θα μπορούσε κανείς να πει πως είναι απορίες και ερωτήματα στα οποία δεν μπορεί να δοθεί μία και μοναδική απάντηση. Εάν έχεις απορία ποια γραμμή του μετρό πρέπει να πάρεις και κάποιος σου την υποδεικνύει, το ερώτημα παύει να υπάρχει. Εάν όμως αναρωτηθείς για το νόημα της ζωής, τότε είναι βέβαιο ότι οι απορίες σου θα αργήσουν να απαντηθούν.

Μετά το «τέρας» και την εντατική, ήταν φυσικό να σκέφτομαι ποιον τρόπο ζωής έπρεπε να ακολουθήσω. Στην τηλεόραση είχα κάνει πολλά πράγματα και υπήρχαν σχέδια που με περίμεναν και συνεχώς τα σκεφτόμουν. Μήπως, όμως, είχα φτάσει στο τέλος; Ή, μάλλον, μήπως είχε έρθει η ώρα να πω «τέλος»; Ήταν μια μεγάλη απόφαση που έπρεπε να πάρω, όπως αυτές που καλούνται να πάρουν πολλοί άνθρωποι κατά τη διάρκεια της ζωής τους.

Είχα φτάσει στο σταυροδρόμι μου. Ο ένας δρόμος οδηγούσε στη συνέχιση της καριέρας στην τηλεόραση, ίσως βέβαια με άλλους ρυθμούς. Είχα επίσης νέες ιδέες και σχέδια – η τηλεόραση είναι, βλέπετε, μια δουλειά που ξέρω καλά. Θα μου στερούσε όμως άλλα σχέδια, που είχα χαρακτηρίσει και τα θεωρούσα σχέδια ζωής. Τι ήθελα να κάνω; Αυτά που αποκαλούσα «δικά μου πράγματα»: να διαβάζω τα βιβλία που μου αρέσουν, να γράφω αυτά που θέλω. Να καταθέτω σκέψεις και απόψεις μου, να γράφω άρθρα και δοκίμια που θα γέμιζαν τη ζωή μου, καλύπτοντας τα φρικτά κενά που μένουν στη ζωή όποιου με πάθος ακολουθεί την καριέρα του – ένα σκαλί απόσταση από τη ματαιοδοξία.

Η άποψη του φιλοσόφου ότι οι γνώσεις και η παιδεία σου εξασφαλίζουν την ικανοποίηση με πολύ οικονομικά μέσα με έβρισκε απόλυτα σύμφωνο. Ένας άνθρωπος χωρίς καλλιέργεια πρέπει να ξοδέψει πολλά χρήματα για να ικανοποιηθεί· αντίθετα, ένας άνθρωπος με παιδεία χρειάζεται πολύ λιγότερα. Μπορεί να αντλήσει ικανοποίηση από έναν περίπατο ή από το διάβασμα ενός βιβλίου ή ακόμα θαυμάζοντας ένα κτίριο.

Ο δεύτερος δρόμος ήταν εντελώς διαφορετικός, οδηγούσε μακριά από τη δουλειά που τόσα χρόνια υπηρέτησα. Αυτός ο δρόμος δεν έχει επιστροφή. Εάν αποφασίσεις να φύγεις, μένεις εκτός αγοράς, μου έλεγαν φίλοι και γνωστοί. Εάν η νέα ζωή που τόσο πολύ ποθείς δεν είναι αυτό που περίμενες, δεν υπάρχει γυρισμός.

Θυμάμαι ένα βράδυ στη Ρώμη, στο μπαρ Αντικέ Ενότικα, ένας άγνωστος περίπου στην ηλικία μου έπινε και συχνά χαμογελούσε. Συστηθήκαμε.

«Έτσι είσαι πάντα χαμογελαστός;» τον ρώτησα.

Δεν πρόλαβε να μιλήσει και απάντησε η γυναίκα του:

«Έτσι είναι από τότε που άφησε τη δουλειά του».

«Τι δουλειά;» θέλησα να μάθω.

«Στο τμήμα μάρκετινγκ μιας διαφημιστικής».

«Και τώρα τι κάνεις;» Σε αυτή την ερώτηση απάντησε ο ίδιος.

«Ποιητής» αποκρίθηκε.

Ήταν σαν να μου έλεγε: «Τώρα κάνω αυτό που γουστάρω».

Η απόφασή μου ήταν δύσκολη. Σχεδόν από την πρώτη στιγμή που βγήκα από την εντατική δεν έπαψα να το σκέφτομαι. Πώς θα ήταν η επόμενη μέρα, που θα με έβρισκε χωρίς τον τίτλο του διευθυντή ειδήσεων; Ποιοι από όλους αυτούς που αποτελούσαν τον κύκλο μου θα ήταν και την επόμενη μέρα μαζί μου; Ποιοι απ' όσους μου τηλεφωνούσαν θα συνέχιζαν να το κάνουν; Αλλά και – ίσως το πιο βασικό: Τι θα έκανα με το «τέρας»;

Φαίνεται ότι το είχα πληρώσει πολύ πιο ακριβά από ό,τι νόμιζα: με ένα βαρύ έμφραγμα. Όπως μου είχε πει εύστοχα ένας φίλος, το έμφραγμα λειτουργεί σαν τον τοκογλύφο. Οι τρεις μήνες της ανάρρωσης επέδρασαν καταλυτικά στη σκέψη και στις αποφάσεις μου.

Δεν έπρεπε να τελειώσω έτσι. Έπρεπε να γράψω, να διαβάσω, να σκεφτώ, να οραματιστώ· να περπατήσω σε δρόμους όπου προηγουμένως απλώς έτρεχα. Να μη ζήσω τον μύθο του Φάουστ, να μην πουλήσω στο τέλος την

ψυχή μου στον διάβολο. Ήθελα να επιλέξω, όσο βέβαια μπορείς να το κάνεις αυτό, έναν και μοναδικό θάνατο και όχι πολλούς, καθημερινούς θανάτους.

Το έμφραγμα αλλά και η πάλη μου με το «τέρας» με έκαναν να νιώσω πόσο ανεπανάληπτη είναι η ζωή μας. Είναι όμως και ανατρέψιμη; Ή μήπως δεν είναι και ακολουθεί μοιραία μια συγκεκριμένη κατεύθυνση ως το τέλος;

Στον πρόλογο ενός διηγήματός του ο Μπόρχες γράφει: «Του έτυχε, όπως σε όλους τους ανθρώπους, άσχημη εποχή για να ζήσει».

Το τρίμηνο εκείνο με βοήθησε να σκεφτώ καθαρά. Είχε φτάσει το τέλος, που πάντοτε είναι και μια καινούρια αρχή. Αποφάσισα κάτι που μέχρι την τελευταία στιγμή το αμφισβητούσα.

Ήθελα να ζήσω την ευτυχία και όχι τη φενάκη της. Είναι άραγε δυνατόν; Μάλλον όχι, αλλά ίσως άξιζε η προσπάθεια.

Τα βιβλία μου άνοιξαν διάπλατα πάνω στο γραφείο μου και η ματαιοδοξία μου χάθηκε στα πλήκτρα του λάπτοπ. Το «τέρας», που με φόβο περίμενα, δεν εμφανίστηκε, τουλάχιστον όχι τον πρώτο καιρό. Ίσως η επαφή μου με τον θάνατο να το έσπρωξε στη γωνία.

Ίσως να βοήθησε σε αυτό και η Ρίτα, η γυναίκα που ήρθε ξαφνικά στη ζωή μου. Τραγική ειρωνεία: την έστειλε σ' εμένα το «τέρας», που την κυνηγούσε αλύπητα. Φαινόταν κάπως σαν αποζημίωση για όσα μου είχε κάνει.

Τη Ρίτα τη γνώρισα σε μια ημερίδα με θέμα την κατάθλιψη, στην οποία ήμουν από τους βασικούς ομιλητές. Όταν τελειώσαμε, με πλησίασε για να μου μιλήσει.

«Ρίτα Αλεξίου» μου συστήθηκε, κι εγώ ένιωσα αμέσως το ανεξήγητο συναίσθημα που υμνούν οι ποιητές και καταριούνται οι ιεροεξεταστές.

Κοίταξα τα μάτια της· υγρά, πονεμένα. Προσπάθησε να μου μιλήσει. Δεν κατάλαβα καλά τι μου έλεγε μέσα στον θόρυβο της αίθουσας.

«Έχω συνεχώς κρίσεις πανικού» μου είπε και κοίταξε γύρω της μήπως την ακούει κανείς.

Ήταν όμορφη, ή τουλάχιστον έτσι μου φάνηκε. Τα μελαγχολικά γυναικεία μάτια της με τραβούσαν σαν μαγνήτης.

«Αυτό νιώθατε κι εσείς;» με ρώτησε.

«Ναι» της απάντησα και με τη σειρά μου ζήτησα να μάθω: «Πόσα χρόνια;».

«Από τότε που υπάρχω».

«Έχετε επισκεφθεί κάποιον ειδικό;»

«Όχι» μου απάντησε κουνώντας το κεφάλι της σαν να την είχα προσβάλει. «Δεν θέλω να πάω σε ειδικό. Θέλω να το ξεκαθαρίσω μόνη μου».

Η ουρά πίσω από τη Ρίτα είχε πυκνώσει αρκετά, καθώς συνωστίζονταν άνθρωποι που ήθελαν να μου μιλήσουν. Βρέθηκε σε δύσκολη θέση κι έκανε να φύγει. Και τότε, ξαφνικά, χωρίς καλά καλά να το συνειδητοποιήσω, της φώναξα:

«Θέλεις να βρεθούμε;».

«Ναι» μου έγνεψε και μου άλλαξε τη ζωή.

Μεγάλη Παρασκευή. Συννεφιά, όπως συνήθως τέτοια μέρα, και οι καμπάνες να σημαίνουν πένθιμα, σχεδόν υπόκωφα, αφού τις κάλυπτε ο ήχος του κύματος. Βρισκόμουν στο σπίτι δίπλα στη θάλασσα. Είχε φτάσει η ώρα να φύγουμε για το χωριό. Σε δεκαπέντε λεπτά θα άρχιζε η περιφορά του επιταφίου.

Η Ρίτα –που τα τελευταία από τα σαράντα και κάτι χρόνια της ζωής της τα μοιράζεται πλέον μαζί μου– καθόταν σκυθρωπή σε έναν μικρό ξύλινο καναπέ στο μπαλκόνι. Κοιτάζαμε τη θάλασσα και το κύμα που έσκα-

γε στην άκρη και μοιραζόμασταν κάποιους προβληματισμούς, υπαρξιακού χαρακτήρα, που πάντα γεννιούνται τη νύχτα στην ύπαιθρο. Λίγα λεπτά νωρίτερα και ενώ χανόταν και το τελευταίο φως της μέρας στον μικρό κόλπο, κάτω από το μπαλκόνι άραξε ήσυχα ένα μικρό ιστιοφόρο. Ένας από τους επιβάτες του σκάφους, μόλις προλαβαίνοντας το λιγοστό πια φως, έριξε μια βουτιά στη θάλασσα, που είχε αρχίσει ήδη να μαυρίζει. Διέσχισε τον μικρό κόλπο με γρήγορες απλωτές. Και οι δύο είχαμε εστιάσει το βλέμμα μας στον κολυμβητή, που μόνο όταν έπεσε για τα καλά το σκοτάδι σταμάτησε το κολύμπι. Τα πράσινα νερά είχαν γίνει τώρα μαύρα και ο ήχος από τις καμπάνες έφτανε πλέον καθαρά στον μικρό οικισμό όπου είχαμε επιλέξει να περάσουμε τις μέρες του Πάσχα.

«Δεν είμαι καλά» άκουσα κάποια στιγμή τη φωνή της Ρίτας.

Την κοίταξα· με τα χέρια της έπιανε το μέτωπό της. Πριν προλάβω να αντιδράσω, πετάχτηκε από τον καναπέ και αρπάχτηκε από το κάγκελο του μπαλκονιού. Την έβλεπα να το σφίγγει απελπισμένη, μπήγοντας τα νύχια της στο σίδερο. Σηκώθηκα και την πλησίασα χωρίς να μιλάω. Ίσα που την άγγιξα.

«Πεθαίνω» φώναξε δυνατά με απόγνωση και την είδα λουσμένη στον ιδρώτα να στρέφει το μέτωπό της στον ουρανό.

«Ηρέμησε» της είπα, έτσι απλώς για να μιλήσω. Ήξερα ότι δεν μπορούσα να κάνω τίποτα. Ο «μαύρος ήλιος» είχε εκείνη την ώρα το πάνω χέρι... Είχε εισβάλει θριαμβευτής στο μυαλό της και το είχε κατακτήσει.

Η Μεγάλη Παρασκευή ήταν η καταλληλότερη μέρα γι' αυτή την επίθεση. Η θλίψη ανοίγει την πόρτα στη μελαγχολία και αυτή στον πανικό, που καρτερεί ανυπόμονα για τη μέρα της γιορτής του. Πέθαινε, το ήξερα, δεν χρειαζόταν καν να το αναφέρει. Τα νύχια της είχαν ματώσει στην προσπάθειά της να τα μπήξει στο σίδερο και έτρεμε από αυτόν τον ανίκητο φόβο που προκαλεί ο πανικός. Προσπάθησα να αγγίξω τα μουσκεμένα της μαλλιά, αλλά αποτραβήχτηκε. Κοίταξε πάλι τον ουρανό, θαρρείς περιμένοντας την άνωθεν βοήθεια. Καλώς ή κακώς όμως η Ρίτα δεν ήταν σαν τους τυφλούς της σπηλιάς του Πλάτωνα που ζουν από τη μεταφυσική τους άγνοια. Ήξερε, και αυτό ήταν το χειρότερο. Αυτό είναι το χειρότερο για τους περισσότερους από μας: ότι ξέρουμε.

«Θα περάσει» της ξαναμίλησα, ξέροντας ότι το μόνο

που μπορούσε να πάθει ήταν να λιποθυμήσει. Νομίζω ότι βρισκόταν στο όριο όταν κάθισε στον καναπέ και άφησε να κρεμαστούν τα χέρια της.

«Δεν μπορώ ν' αναπνεύσω» είπε την ώρα που της έδινα ένα ποτήρι νερό. Με έσπρωξε και ένιωσα σαν να έβαζε όλη της τη δύναμη για να ανασάνει.

Η πολυθρόνα είχε γίνει μούσκεμα από τον ιδρώτα της. Έμεινε για μερικά δευτερόλεπτα ακίνητη. Είναι τα δευτερόλεπτα που θυμίζουν αιωνιότητα. Σε λίγο και αυτός ο πανικός αποτελούσε παρελθόν.

Είχε πια νυχτώσει και η κορυφογραμμή των βουνών όπου είχε την κατοικία του ο αρκαδικός θεός Πάνας δεν ξεχώριζε πια. Το ιστιοφόρο είχε αναχωρήσει, και η ανάσα της Ρίτας άρχισε να γίνεται φυσιολογική. Το «τέρας» είχε ολοκληρώσει πλέον το τροπαιούχο πέρασμά του και είχε αρχίσει να αποχωρεί, με αυτό το σαρδόνιο χαμόγελο που κάνει να τρέμουν εκατομμύρια ανθρώπινες ψυχές.

Η περιφορά του επιταφίου θα είχε ήδη ολοκληρωθεί, όταν δειλά ρώτησα την αποκαμωμένη σύντροφό μου αν ήθελε να πάμε στο χωριό. Ψιθυριστά μου απάντησε ότι θα προτιμούσε απλώς ένα ούισκι.

Όταν της το έφερα, το μόνο που με ρώτησε είναι αν

την αγαπώ, και αμέσως αναγνώρισα το σύνδρομο της έλλειψης αγάπης από το οποίο υποφέρουν όλοι οι καταθλιπτικοί. Πόσοι άνθρωποι που κυκλώνονται από τον «μαύρο ήλιο» περιμένουν μόνο ένα «σ' αγαπώ» από τους δικούς τους ανθρώπους! Όχι βέβαια ότι με τον τρόπο αυτό νικούν το «τέρας», αλλά οπλίζονται με δυνάμεις που τους κάνουν πιο έτοιμους για τις μάχες. Το ήξερα πολύ καλά από την επταετή μου μάχη εναντίον του «τέρατος» και συνέχισα να το βιώνω βλέποντας την καθημερινή αναμέτρηση της Ρίτας μαζί του. Τώρα πια οι πανικοί μου ήταν γένους θηλυκού.

Τον όρο «μαύρος ήλιος» τον πρωτοσυνάντησα στο βιβλίο της καθηγήτριας ψυχολογίας Φωτεινής Τσαλίκoglou *Το μέλλον ανήκει στην έκπληξη* και παραπέμπει στο ομώνυμο βιβλίο της θεωρητικού και ψυχαναλύτριας Τζούλια Κρίστεβα. Γράφει συγκεκριμένα: «Από πού προέρχεται αυτός ο μαύρος ήλιος; Από ποιον ακατανόητο Γαλαξία οι αόρατες και βαριές ακτίνες του με καρφώνουν στο έδαφος, στο κρεβάτι, στην αλαλία, στην παραίτηση;».

Και αυτό πράγματι είναι η κατάθλιψη, που στο προηγούμενο βιβλίο μου την ονόμασα «τέρας». Ακριβώς αυτό. Σε καθηλώνει στο κρεβάτι, σε κάνει ανήμπορο να

κάνεις οτιδήποτε. Σε καθιστά ζωντανό νεκρό, ύπαρξη εν υπνώσει.

Οι ψυχίατροι και οι ψυχαναλυτές παλεύουν, δίνουν μάχες με τέρατα και θεριά. Αλλά συνήθως παλεύουν μόνοι τους εναντίον μιας αρρώστιας που οι περισσότεροι δεν καταλαβαίνουν ή υποτιμούν. «Σιγά που θα ασχοληθούμε με αυτούς!» είναι η μόνιμη επωδός, αγνοώντας ότι τα άτομα με κατάθλιψη πεθαίνουν καθημερινά μόνα και αβοήθητα. Και, κυρίως, χωρίς καμία βοήθεια από το περιβάλλον, που δεν κατανοεί αυτά τα επικίνδυνα παιχνίδια της ψυχής και του μυαλού. Μόνοι τους, λοιπόν, οι επιστήμονες δίνουν τη μάχη τους, με τη μικρή βοήθεια ίσως λίγων εθελοντών.

Η Ρίτα μεγάλωσε σε μια μεσοαστική οικογένεια, από αυτές που τείνει να ρημάξει η οικονομική κρίση που μαστίζει την Ευρώπη. Οι γονείς της και οι δύο ανώτεροι δημόσιοι υπάλληλοι. Γνωρίστηκαν στο πανεπιστήμιο, μπήκαν νωρίς στο δημόσιο και ζούσαν στα βόρεια προάστια, στο σπίτι που κληρονόμησε η μητέρα από την οικογένειά της.

Το σπίτι μεγάλωσε με την οικονομική βοήθεια που είχαν και οι δύο, αφού προέρχονταν από οικογένειες νοι-

κοκυραίων της μεσαίας τάξης. Η γιαγιά από την πλευρά της μητέρας εκπαιδευτικός, με μεγάλη περιουσία στην Πελοπόννησο, και ο παππούς εργολάβος οικοδομών, που πρόλαβε να αποσυρθεί πριν από την κρίση του 2008.

Η Ρίτα είχε δύο αδέρφια. Στην απόλυτα προγραμματισμένη οικογένειά τους, η Ρίτα, που ήταν η μεσαία, είχε δύο χρόνια διαφορά από τον μεγαλύτερο αδερφό της και επίσης δύο από τη μικρότερη αδερφή της.

Τα παιδικά χρόνια ήταν ξένοιαστα. Οι γονείς όχι ιδιαίτερα αυστηροί, αν και συντηρητικοί. Τα παιδιά ήταν σχετικά ελεύθερα να επιλέγουν τις παρέες τους και να ρυθμίζουν την προσωπική τους ζωή, αρκεί να διέπρεπαν στο σχολείο παίρνοντας τους καλύτερους βαθμούς, αφού στο θέμα αυτό οι γονείς ήταν ανένδοτοι και δεν σήκωναν καμιά αντίρρηση. Τα παιδιά έπρεπε να είναι τα καλύτερα.

Στο δημοτικό τα πράγματα ήταν πιο εύκολα. Άριστοι βαθμοί και έπαινοι και για τα τρία παιδιά. Όταν ο Νίκος, ο μεγάλος, τελείωνε το δημοτικό και έμπαινε στο γυμνάσιο, η Ρίτα ετοιμαζόταν για την πέμπτη τάξη και η μικρή της αδερφή, η Μαρία, θα πήγαινε στην τρίτη. Ο Νίκος τελείωσε την πρώτη τάξη του γυμνασίου με άριστα.

Εκείνο που έχει μείνει έντονα στη μνήμη της Ρίτας εί-

ναι η γιορτή που διοργάνωσαν οι γονείς της στον κήπο του σπιτιού, για να γιορτάσουν την επιτυχία του μεγάλου γιου. Είχαν έρθει όλοι: οι παππούδες, οι γιαγιάδες, οι θείοι και κάποιοι από τους γείτονες. Ο πατέρας έκανε μια πρόποση πολύ μεγάλης διάρκειας και, ανάμεσα στα άλλα, όπως θυμάται ακόμη με τρόπο η Ρίτα, εξέφρασε όχι μόνο τη βεβαιότητά του ότι ο Νίκος θα προοδεύσει πολύ αλλά ότι το ίδιο θα συμβεί και με τις δύο αδερφές του. Θυμάται που την έπιασε με τα δυο του χέρια και την έσφιξε στην αγκαλιά του δίνοντάς της ένα φιλί που, χρόνια αργότερα, προσπαθούσε να ερμηνεύσει με τη βοήθεια των ψυχολόγων της. Τα λόγια του έμειναν ανεξίτηλα χαραγμένα στην ψυχή της:

«Εσύ, αγάπη μου, θα τους περάσεις όλους».

Η Ρίτα έγινε αναπληρώτρια καθηγήτρια οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών σε ηλικία σαράντα ετών. Τελείωσε τις σπουδές της στην πρωτεύουσα και έκανε μεταπτυχιακά στο Λονδίνο και το Κέιμπριτζ. Σύντομα εξελίχθηκε σε αναγνωρισμένη οικονομική αναλύτρια, με άρθρα στις εγκυρότερες εφημερίδες της Αθήνας και όχι μόνο.

Τα είχε όμως πράγματι καταφέρει στη ζωή της; Ή μήπως ίσχυε αυτό που της έλεγε ο επιστήθιος φίλος της ο Γιάννης, σκηνοθέτης και μελετητής του αρχαίου δράματος: «Μεγάλωσες και συνεχίζεις να κουβαλάς τα ψυχολογικά σου σκουπίδια. Το “μίασμα”, όπως το ονόμαζαν οι αρχαίοι».

Σήμερα, Μεγάλη Παρασκευή, ξαπλωμένη στην πολυθρόνα απέναντι από τη θάλασσα που συνέχισε να θρηνεί, έβλεπε τον «μαύρο ήλιο» να χάνεται και να της φωνάζει ότι ο χρόνος τελείωσε γι' αυτήν. Ή αυτοί ή οι άλλοι. Σε αυτό το παιχνίδι δεν χωρούσαν όλοι. Η Ρίτα, η αβίωτη ζωή της και το στενό της οικογενειακό περιβάλλον. Η ώρα των μεγάλων αποφάσεων είχε φτάσει.

Στη σκιά του Μαύρου Ήλιου

Το τέρας νικιέται;
Είναι η κατάθλιψη γένους θηλυκού;

Τη γνώρισα σε μια ημερίδα με θέμα την κατάθλιψη. Όταν τελειώσαμε, με πλησίασε για να μου μιλήσει.

«Ρίτα Αλεξίου» μου συστήθηκε, κι εγώ ένωσα αμέσως το ανεξήγητο συναίσθημα που υμνούν οι ποιητές και καταριούνται οι ιεροεξεταστές. «Έχω συνεχώς κρίσεις πανικού» μου είπε και κοίταξε γύρω της.

Ήταν όμορφη ή, τουλάχιστον, έτσι μου φάνηκε.

«Αυτό νιώθατε κι εσείς;» με ρώτησε.

«Ναι» της απάντησα. «Πόσα χρόνια;»

«Από τότε που υπάρχω».

«Θέλεις να βρεθούμε;»

«Ναι» μου έγνεψε.

Και μου άλλαξε τη ζωή.

Μπορεί μια επιτυχημένη γυναίκα να έχει κατάθλιψη; Πώς τη βιώνει; Το καθημερινό ταγκό με τον θάνατο υποχωρεί; Ο Μαύρος Ήλιος χλωμαίνει μπροστά στην ελπίδα της ανατολής;

Μέσα από τη ζωή της Ρίτας, παρακολουθούμε βήμα βήμα μια γυναίκα να πορεύεται στη σκιά του Μαύρου Ήλιου αναζητώντας τη λύτρωση...

minoaseditions

www.minoas.gr

9 786180 204322
ISBN 978-618-02-0432-2

ΚΩΔ. 35347